

بسمه تعالی
نهضت آزادی ایران
تاسیس ۱۳۴۰

تحلیل انتخابات رئیس جمهوری و همه پرسی قانون اساسی

یکی از رویدادهای مهم سال جاری ایران که نقش موثر در سرنوشت نظام جمهوری و کشورمان خواهد داشت انتخابات پنجمین دوره ریاست جمهوری و همه پرسی اولین تغییرات قانون اساسی است که توأمأ در تاریخ ۶ مرداد ۶۸ انجام گردید.

نتیجه رأی گیری، تعیین جناب آقای علی اکبر هاشمی رفسنجانی به ریاست جمهوری برای مدت چهار سال و تصویب تغییرات و اصلاحیه قانون اساسی بود که از طرف شورای بازنگری منصوب شده از طرف رهبر فقید انقلاب، تدوین شده بود.
بنا به گزارش رسمی وزارت کشور:

۱) آقای هاشمی رفسنجانی نائل به دریافت ۱۵/۵۵۱/۷۸۳ رأی شده است که ۹۴/۵ درصد کل شرکت کنندگان و ۶۴/۸ درصد کل واجدین شرایط را تشکیل می دهد.

۲) اصلاحیه قانون اساسی با ۱۶/۰۲۵/۴۵۶ رأی مثبت به تصویب رسیده است که ۹۷/۴ درصد شرکت کنندگان و ۶۶/۸ درصد واجدین شرایط می باشد.^۲

اکثریتها و نسبتهای فوق را تبلیغات رسمی هیئت حاکمه سند مشروطیت و تائید عملکرد نظام دانسته،

1 - انعام ۱۶۵ - او کسی است که شما را جانشین در زمین قرار داد و درجات برخی از شما را نسبت به برخی دیگر بالا برد تا در آنچه به شما داد، بیازمایدتان. همانا که پروردگارت در عقوبت سریع و بس بخشنده و مهربان است.

∞ - وزارت کشور کل واجدین شرایط را ۲۴ میلیون نفر اعلام داشت.

به عنوان پشتیبانی سنگین ملت ایران از خودشان تلقی کرده و آنرا از آزادترین و مردمی ترین انتخابات اعلام نموده‌اند!

حقیقت این است که اگر نتایج حاصله و میزان آراء اعلام شده غیر از این می‌بود جای شگفتی داشت!

نهضت آزادی ایران نظریات خود را درباره انتخابات ریاست جمهوری و مخصوصاً تغییرات یا اصلاحات قانون اساسی قبلاً و با توضیحات کافی در اعلامیه‌های مورخ ۱۲ خرداد ۱۳۶۸ تحت عنوان :

قانون اساسی چگونه باید تغییر کند؟

۶ تیرماه ۱۳۶۸ تحت عنوان انتخابات ریاست جمهوری

و ۲۵ تیرماه ۱۳۶۸ تحت عنوان همه پرسی اصلاح قانون اساسی

بیان داشته است. قانونی نبودن شرایط برگزاری انتخابات و مراجعه به آراء عمومی را نشان داده، عدم مشروعیت نتایج را اعلام نموده و از مشارکت در آنها خودداری کرده است.

اینک که اخذ آراء و اعلامهای نهایی پایان یافته و امور مربوطه به جریان رسمی افتاده است، لازم آمد که برای دفاع از حق ملت و آگاهی هموطنان عزیز، به نقد و بررسی استنادها و استفاده‌های تبلیغاتی یکطرفه حاکمیت بپردازیم و یک تجزیه و تحلیل مختصر و اظهار نظر کلی تقدیم بنمائیم.

این تجزیه و تحلیل در سه بخش ذیل خواهد بود:

ارزیابی آماری – ارزیابی کیفی یا حقوقی و اجتماعی – آنچه برای ملت و مملکت مهم است.

ارزیابی آماری

با فرض آنکه ارقام و آمار گزارش دسه از طرف وزارت کشور صحیح باشد و جریان انتخابات بدون غل و غش صورت گرفته باشد، باز هم میزان مشارکت مردم و استقبالی که از انتخابات ریاست جمهوری و همه پرسی تغییرات قانون اساسی به عمل آمده است، در مقایسه با دفعات گذشته و با توجه به افزایش جمعیت کشور، به هیچ وجه تائید کننده ادعاهای و تبلیغات گوشخراش هیئت حاکمه نمی‌باشد.

بطوری که در جدول ذیل (که متکی به آمار دولتی و ماءخود از نشریات مرکز آمار ایران است)

دیده می شود :

اولاً - ۱۵/۵ میلیون آراء دریافتی آقای رئیس جمهور، تنها برابر ۵۱/۷ درصد کل واجدین شرایط انتخاب کنندگی (بالای ۱۵ سال) بوده است نه ۷۰ درصد ادعائی، ضمن آنکه نسبت به دومین رئیس جمهور ۲۴/۵ درصد تنزل داشته است.

ثانیاً - آراء مثبت اصلاحیه قانون اساسی، تنها ۵۳/۴ درصد کل واجدین شرایط رأی دهندگی کشور بوده است نه ۷۰ درصد و مشارکت و ابراز علاقه مردم نسبت به آن در مقایسه با اولین فرمانروم ۲۴/۷ درصد عقب رفته است.

جدول تطبیقی انتخابات روسای جمهور در ده سال پس از پیروزی انقلاب

ملاحظات	در صد نسبت به		آراء نفر اول (هزار نفر)	درصد نسبت به		تعداد شرکت نکرده ها (هزار نفر)	تعداد شرکت کرده ها (هزار نفر)	تعداد واجدین صلاحیت (هزار نفر)	جمعیت (هزار نفر)	دوره ریاست جمهوری
	واجدین صلاحیت	شرکت کنندگان		کل جمعیت	واجدین صلاحیت					
۱۶ سال به بالا	۵۵/۱۰	۷۵/۷۰	۱۰۷۰۹	۳۸/۲۸	۷۲/۷۸	۵۲۸۸	۱۴۱۴۷	۱۹۴۳۵	۳۶۹۴۹	دوره اول بهمن ۱۳۵۸ (بنی صدر)
۱۶ سال به بالا	۶۱/۰۶	۸۸/۰۹	۱۲۹۷۰	۳۷/۴۲	۶۹/۳۰	۶۵۱۸	۱۴۷۲۳	۲۱۲۴۱	۳۹۳۳۶	دوره دوم مرداد ۱۳۶۰ (رجایی)
۱۵ سال به بالا	۷۱/۳۲	۹۵/۰۲	۱۶۰۰۹	۴۲/	۷۵/۰۵	۵۵۹۹	۱۶۸۴۸	۲۲۴۴۷	۳۹۵۳۶	دوره سوم مهر ۱۳۶۰ خامنه ای
۱۵ سال به بالا	۴۸/۴۹	۸۵/۶۶	۱۲۱۶۴	۳۱/۹۴	۵۶/۴۹	۱۰۹۳۸	۱۴۲۰۰	۲۵۱۳۸	۴۴۴۵۵	دوره چهارم مرداد ۱۳۶۴ خامنه ای
۱۵ سال به بالا	۵۱/۷۰	۹۴/۵۱	۱۵۵۰۰	۳۳/۹۰	۵۴/۶۰	۱۲۶۰۰	۱۶۴۰۰	۳۰۰۰۰ (۲)	۵۵۶۰۰ (۱)	دوره پنجم مرداد ۱۳۶۸ (هاشمی)

(۱) - بر مبنای نرخ رشد ۲/۷ از سال ۶۵ به بعد بنا به گفته رئیس مرکز آمار ایران، (روزنامه کیهان ۶۶/۶/۲۷)

(۲) - گروههای سنی ۱۵ سال به بالا در سرشماری ۱۳۵۵ با کسر فوت شدگان و تقریبی از آن ظرف مدت ۱۳ سال

ماخذ:

- ۱- نشریه پیش بینی مقدماتی جمعیت ایران دفتر برنامه ریزی امور اجتماعی و نیروی انسانی سازمان برنامه و بودجه
- ۲- نشریات مرکز آمار ایران

جدول تطبیقی همه پرسى قانون اساسى و اصلاحیه آن

در صد شرکت کنندگان	تعداد (میلیون)			جمعیت کشور میلیون	همه پرسى قانون اساسى	سال
	شرایط	واجدین و کنندگان	شرکت کنندگان			
۸۳/۸	۱۹/۱	۱۶	۰۰	۳۶/۶	متن اولیه	۵۸
۵۴/۷	۳۰/۰	۱۶/۴	۱۶	۵۵/۶	اصلاحیه	۶۸

ملاحظات و توضیحات:

(۱) کیهان ۵۸/۹/۲۸

(۲) کیهان ۶۸/۵/۸

(۳) گروههای سنی ۱۳ سال به بالا در سرشماری ۱۳۵۵ با کسر فوت شدگان ظرف مدت ۳ سال برای

۱۶ سالهها (مرکز آمار ایران)

(۴) مانند ملاحظات شماره (۲) جدول قبلی

به طور محسوس درصدهای شرکت کنندگان بالنسبه به واجدین شرایط در انتخابات ریاست جمهوری از ۷۲/۳ درصد به ۵۴/۶ درصد تنزل پیدا کرده است و در همه پرسى قانون اساسى از ۸۳/۸ درصد به ۵۴/۷ درصد سقوط یافته است. یعنی بر خلاف ادعای تبلیغات رسمى انحصارى و تصور مقامات پیروز شده کمترین نتیجه گیرى که می توان از آراء فرض نمود، صرف نظر از کیفیت و صحت جمع آوری گزارش آنها، این است که حداقل ۱۴ میلیون نفر از واجدین شرایط به اصلاحات قانون اساسى و رئیس جمهورى رأى مثبت نداده اند و استقبال و اعتماد عمومى نسبت به نظام و متولیان و برنامه های آنان کاهش محسوس پیدا کرده، جای شور و هیجان یا اعتقاد و اعتماد را دلسردى و سرخورده گى گرفته است.

مقایسه و تشبیهی که با انتخابات ریاست جمهورى آمریکا و فرانسه نموده انتخابات انجام شده را از آزادترین و مردمی ترین انتخابات شمرده و گفته بودند که در آنجاها کاندیداها با اکثریت نسبی ضعیف انتخاب می شوند نظر درستی نیست. در کشورهای دموکراسى غربى با انتخاب آزاد، منازعه یا مسابقه ای

که در می‌گیرد بیشتر بر سر پیش افتادن نامزدها نسبت به یکدیگر و برنده شدن یک حزب علیه حزب دیگر است. خود نظام و کشور و سرنوشتشان برای بسیاری از مردم مورد تهدید و نگرانی نبوده علاقه چندان به انتخابات نشان نمی‌دهند. در حالیکه در ایران اگر انتخابات و مراجعه به آراء عمومی به صورت طبیعی و آزاد صورت گیرد و مردم احساس تاثیر و دخالت برای خود نمایند، هنوز هم اکثریت سنگینی در آن شرکت خواهند کرد زیرا نسبت به سرنوشت نظام و مملکت و ملت حساس و نگران هستند.

ارزیابی کیفی یا حقوقی و اجتماعی

همانطور که گفته شد از آنجا که بنا به ضرب‌المثل عامیانه ریش و قیچی هر دو در دست حاکمیت بوده و جریان انتخابات و رأی گیری ۶ مرداد آنگونه که می‌خواسته‌اند صورت گرفته موانع و مخالفت‌های کلی را از صحنه خارج ساخته‌اند، نتایجی غیر از آنچه ارائه گردیده است نمی‌بایستی و نمی‌توانسته است باشد.

ذیلاً به پاره‌ای از ویژگی‌های کار که موجب و منجر به نتایج دلخواه شده است اشاره‌ای می‌نمائیم :

۱- هیچ داوطلب مدعی و مخالف اجازه و امکان عرض اندام یا ابراز اعتقاد و حتی ارائه راه حل غیر از آنچه تصمیم گرفته بوده‌اند، نداشته است. تنها به قاضی رفته‌اند و جنگ بلامنازعی کرده‌اند و قهراً پیروز برگشته‌اند. آقای هاشمی رفسنجانی صریحاً گفته‌اند که «چون داوطلب دیگری وجود نداشت داوطلب شدم». غیر از یک فرد از گروه خودشان که بیشتر به شوخی شباهت داشته است داوطلب دیگری نداشته است که لااقل جنگ زرگری راه بیاندازند. حتی مانند تصویب قرارداد کنسرسیوم نفت در مجلس بعد از کودتای ۲۸ مرداد صحنه‌سازی مخالف و موافق درست نکرده بودند که صورت ظاهراً قانونی بدان بدهند. آیا همین فقدان یا اعراض و اخراج کاندیدها در انتخابات ریاست جمهوری یک ملت آزاده و رشید مثل ایران دلالت بر چیزی نمی‌نماید؟

۲- آگاهی دادن‌های عمومی و تبلیغات و مناقشات قبل از روز موعود، در کوتاهترین مدت و با کمترین تشریفات، با حداقل ضروریات دمکراسی پارلمانی صورت گرفته، کاندیدای واحد و طرفداران و طراحان

اصلاحیه قانون اساسی خود را بی نیاز از آن دیده‌اند که برای برنامه و نظریات خود توضیح و تفصیل چندان بدهند یا به اثبات و استدلال و احتجاج بپردازند. در مجموع کوچکترین شباهت به آنچه در کشورهای آزاد دموکراتیک می‌گذرد و قانون اساسی خودمان نیز لازم می‌داند، وجود نداشته است. در چنین شرایطی مشارکتهای مردم و رأی دادن‌ها حالت بی‌محتوای فرمایشی یا ادای تکلیف الزامی را پیدا کرده خالی از ارزش و اثر محسوب می‌شود.

همانطور که قبلاً در اعلامیه‌های نهضت آزادی ایران و جمعیت دفاع از آزادی و حاکمیت ملت ایران بیان شده است، رایگیری آری و نه به شکل در بست به یک مجموعه تغییرات در ۴۸ اصل^۱ که نه ملت قبلاً روی آن نقد و بررسی کرده و نه نمایندگان برای تهیه و تدوین آن انتخاب کرده که اکثریتشان پیش‌نویس ارائه شده را تصویب کرده باشند، آیا چنین همه پرسى غير منطقی و غیر اصولی می‌تواند ارزش و اعتباری داشته باشد؟

۳- در عوض، هر قدر صحنه‌های عمومی قبل از رایگیری، خالی از حضور آزاد و صحبت و نظر مخالفین و افراد بیطرف مردم بوده است، نهایت کوشش در رژه دادن و تأیید گرفتندگی‌های کلیشه‌ای با آب و تاب از متولیان و متصدیان و نهادها و مقامات تحت فرمان به عمل آمده، حتی برای ظاهرسازی هم که شده باشد، نیامده‌اند بطور نمونه از یک فرد یا حزب مخالف نظر خواهی تلویزیونی نمایند یا در مطبوعات مقاله و اعلامیه‌ای را از آنها درج کنند. از طرف دیگر متوسل به شیوه‌های مختلف شستشوی مغزی و تسخیر عقاید و عواطف شده‌اند، تا مردم را از هر جهت در بن بست بگذارند. از جمله به خود حق و اجازه داده‌اند برای پیشبرد مقاصد سیاسی خویش پای اسلام و خالق جهان را پیش کشیده مشارکت و رأی دادن مردم در این انتخابات و همه پرسى را رأی دادن به اسلام اعلام نمایند؟ همچنین برای ارباب و بزرگ و مهم جلوه دادن برنامه‌شان از امپریالیسم و توطئه‌های خارجی‌ان علیه خودشان «لولو» درست کرده گفته‌اند تمام آنها بسیج شده و دندان تیز کرده‌اند که نگذارند جمهوری اسلامی ایران رئیس جمهور انتخاب کند یا قانون اساسی‌اش را اصلاح نماید.

1 - اطلاعات ۶۸/۴/۲۷

۴- مهمترین و موثرترین عامل برای سوق دادن مردم به سوی صندوقها، خصوصاً در روستاها و شهرستانها که هویت و حرکات اشخاص مشهود یکدیگر بوده، همگان زیر کنترل کمیته‌ها و انجمن‌ها و نهادها هستند، ارباب با القاء احتیاط و خودسانسوری است که در جهت خواسته‌ها و اوامر حاکمیت از سالها قبل به وجود آمده است. کیست که نترسد و به خود القاء نکند که اگر شناسنامه‌اش مهر انتخابات نخورد گذرنامه دریافت نخواهد کرد، فرزندش را در مدرسه نامنویسی نمی‌کنند. از اداره بیرونش نخواهند کرد، سهمیه گازوئیل برای تراکتور و دوی سمپاشی و نیازهای کشاورزی‌اش یا سهمیه‌های کاسبی‌اش قطع خواهد شد و اگر دانشجو یا داوطلب دانشگاه است از لیسانس و کنکور محروم خواهد گشت و قس علیهذا در همه کارها . . .

به طوریکه بسیاری از افراد کنجکاو در تهران ملاحظه کرده بودند صبح روز جمعه ۶ مرداد حوزه‌ها کاملاً خلوت و خالی بود اما بعد از ظهر در اثر آنکه یکی از مصاحبه‌کنندگان در رادیو گفته بود که شناسنامه‌ها مطالبه و بعداً مورد بررسی و استناد قرار خواهد گرفت حوزه‌های رأی‌گیری، خصوصاً در شمال شهر شلوغ شد.

۵- نکته حساس و اساسی دیگر آنکه اگر قرار باشد امر انتخابات یکسره و از هر جهت در دست متولیان باشد و غیر موافقین از فعالیتهای انتخاباتی و دخالت‌های قانونی ممنوع و محروم بوده و مردم عادی و خبرنگاران و ناظرین بیطرف شرکت و حضوری در انجمن‌ها و حوزه‌های رأی‌گیری و قرائت آراء نداشته باشند چه تضمینی وجود دارد که بنا به معمول و سنت دیرینه کشورمان صندوقسازی برای رأی‌ریزی و صورت‌سازی به عمل نیامده باشد و آیا ارقام و آمار و استنادهای حقوقی و تبلیغاتی به چنین آراء می‌تواند اعتبار و ارزشی داشته باشد؟

آنچه برای ملت و مملکت مهم است

مسئله انتخابات و همه‌پرسی تغییرات قانون اساسی هرچه بوده و به هر شکل که در آمده امری است متعلق به گذشته. از نظر توده ملت و علاقمندان به آرمانهای اصیل انقلاب که از تبلیغات و تخاصم و تخریب خسته شده‌اند و از برنامه‌های بلند پروازانه نابودی یک‌شبه و یک‌تنه فتنه و فساد و استکبار، سرخورده‌اند آنچه فعلاً حیاتی و حاد است و مطرح می‌باشد ضروریات اولیه زندگی و مسئله امنیت و بود

و نبود خودشان و کشور است. از نابسامانیها و بحرانیهای مختلف در رنج‌اند و شدیداً نگران فردای خود و مملکتشان می‌باشند.

آنچه از رهبر و رئیس‌جمهور و از مسئولین استقرار یافته در حاکمیت انتظار دارند و می‌خواهند، در مرحله اول، پیشاپیش برنامه‌های بازسازی و سازندگی، گره‌گشایی اقتصادی یعنی برگرداندن تورم روزافزا و گرانبهای طاقت فرسا و بگردش انداختن چرخهای خوابیده و شکسته کار و تولید است.

در مرحله دوم، جامعه ما به صلح و صداقت و خدمت و خیرخواهی حکومت نسبت به همه ملت نیازمند است و انتظار دارد متولیان احساس قیومیت نسبت به مردم را ترک کرده از اختصاص و انحصار و محدود کردن آزادی دست بردارند. این مهم با رعایت صادقانه قانون اساسی و امانتداری مسئولین تأمین می‌گردد. خصوصاً اصل آزادی و حاکمیت ملی، همراه با بازگشت به آرمانهای اولیه انقلاب یعنی آزادی، استقلال و حکومت اسلامی نه شرقی و نه غربی.

در مرحله سوم، در صورت تحقق مراحل ۱ و ۲ بالا و تزریق امید و اعتقاد در قلوب مردم، استفاده از سرمایه یا نیروی عظیم ملت، اعم از داخل و خارج، از طریق اعطای حقوق انسانی و حیثیت اسلامی و ایرانی به افراد برای مشارکت علاقمندان همگان در حاکمیت و در برنامه ریزها و کارها است.

آقای هاشمی رفسنجانی رئیس‌جمهور و حاکمیت متحد و مستقر شده فعلی دو راه در پیش دارند:

۱) تداوم افکار و عملیات تخاصم و تخریب که بعد از پیروزی انقلاب، در سطوح ملی و بین‌المللی اتخاذ گردیده بود و یکبار امتحان خود را داده و ما را به مرز نابودی کشانده است.

۲) بازگشت مثبت و مصمم به ملت و مملکت و به امانتها و آرمانهای اصیل انقلاب، در جهت سازندگی و خدمت با تولید و ترقی، برای نیل به سلامت و سعادت دنیا و آخرتف بشکرانه توفیقی که به دست آورده‌اند، همانطور که خود در بعضی از گفتارهای اخیر توجه نموده و وعده داده‌اند.

جا دارد گردانندگان کشور و در دست داران قدرت از تاریخ حکومت‌ها و از تجربه «هفتادساله» نظام‌های مارکسیستی و از شکست برنامه‌های آنان، علیرغم سیاست‌های تبلیغی و تحمیلی و بازگشت شجاعانه و جوانه‌زنانه‌ای که به اجرای فضای باز سیاسی و تأمین حقوق و آزادیهای ملت کرده‌اند عبرت بگیرند.

اعمال حاکمیت از طریق «تمرکز» و «دیکتاتوری» یا قیومیت و ولایت، حتی اگر دیکتاتوری علما باشد و سلب اختیار و آزادی از صاحبان مملکت یعنی ملت حداقل (ناخوانا) در اجرای برنامه‌های خدمت و خودکفایی و استقلال (ناخوانا) گرهی از مشکلات مملکت گشوده نخواهد شد، حتی حفظ قدرت و بقای حکومت نیز تامین نخواهد گردید.

همانطور که در اصل پنجاه و نهم قانون اساسی آمده است، هیچکس نمی‌تواند حق حاکمیت اعطایی به انسان از طرف خداوند را از او سلب کند و یا در خدمت منافع خود یا گروهی خاص قرار دهد. مقابله با مشیت الهی و حقوق انسانها نیز معلوم است که چه پیامدهای دردناک و هلاکت‌بار خواهد داشت. نهضت آزادی ایران با استعانت از قادر متعال و عنایت هموطنان به وظائف دینی و ملی خود یعنی امر به معروف و نهی از منکر از یکطرف و دفاع از قانون و خدمت به ملت از طرف دیگر ادامه خواهد داد.

نهضت آزادی ایران

تهران ۸ مردادماه ۱۳۶۸